

Sammarthani, Lopesius, qui laudat Chronicon Malleacense, et alii. Lego tamen an. 1112 eum Uzerensi monasterio dedisse ecclesiam Sancti Vincentii de Barriaco. At pro 1112 legendum puto 1102. Certe anno hoc ecclesia Burdegalensis vidua erat, obeunte Amato archiepiscopo, ex charta quam edidit Beslius in historia comitum Pict., pag. 410. In charta S. Stephani de Vallibus donatio quædam legitur facta huic monasterio, per manus Amati archiepiscopi Burd. an. 1104, qua de re videndum in Reginaldo hujus loci abbate. Attamen Beslius exhibet in probatione Hist. comit. Pictav., c. 28, tabulam Angeriacensis monasterii, in qua legitur: « An. 1102, Paschali PP., Philippo rege Francorum, Wilhelmo duce Aquitaniæ, Ramnullo episc. Santonensi, Burdegala viduata pastore Amato archiepiscopo obeunte. »

A Anno 1103 Arnaldus successor Amati dicitur in Chronico Malleacensi. Itaque censemur Amatam animam efflasse anno 1101, die 22 Maii, aut an. 1102, quod videtur significari in Angeriacensi charta iis verbis: « Anno 1102..... Burdegala viduata pastore Amato archiep. obeunte. »

Sub hoc archiepiscopo Willelmus VIII, totius Aquitaniæ dux, multa dedit, seu potius jam ab aliis data confirmavit ecclesiæ Burdigalensi olim a Carolo magno, Ludovico Pio ejus filio, etc., ditatæ, tunc vero temporis miserabiliter dilapsæ; scilicet tertiam partem cameræ sive monetæ, seu etiam omnium teloneorum, et curtem-legiam..... et navim liberam ab omnibus teloneis. Cætera legi possunt in diplomate quod edidit Lopesius tertia parte Hist. c. 8, pag. 365.

AMATI

BURDEGALENSIS ARCHIEPISCOPI

EPISTOLÆ

I.

AD RADULFUM TURONENSEM ARCHIEPISCOPUM.

Ut concilio Burdegalensi intersit, et de Gervasio S. Savini abbate.

(J. SIRM. not. ad epist. 26 libri 1 Goffr. Vindocin., et MABILL. *Annal.* t. V, p. 313.)

AMATUS, Ellorensis episcopus, sanctæque Romanæ Ecclesiæ Dei gratia legatus, RADULFO, venerabili Turonorum archiepiscopo, salutem et omne bonum in Domino Jesu Christo.

Noverit vestra charitas, frater dilectissime, nos auctoritate Dei omnipotentis, omniumque legationis nostræ episcoporum, abbatum, principum consensu concilium Burdegalæ in octava sancti Michaelis celebrandum constituisse. Quapropter fraternam dilectione vos rogando admonemus, et apostolica auctoritate jubendo præcipimus, quatenus, recrastinatione postposita, cum omnibus suffraganeis vestris, ecclesiæque vestræ privilegiis ad concilium supradictum veniatis, ut consilio vestro solatioque causa Dei confirmetur, et Ecclesiæ vestræ justitiæ, pro qua hactenus magnæ diversæque contentiones exstiterunt, Deo annuente restituatur. Nos autem, si Deus permiserit, in reversione nostra de Britannia vobiscum loquemur, ut quidquid super his cæterisque negotiis vestris constituendum sit, Deo omnipotente tribuente salubriter ordinemus. Cæterum fraternitati tuæ notum fieri volumus, nos in ecclesia Sancti Savini, quæ sita est in pago Pictavensi, nuper fuisse, et ejusdem ecclesiæ abbatem in capitulo monacho-

B rum Simoniacum comprobasse. Cui apostolica auctoritate præcepimus, ut Pictavum iret, quatenus in præsentia nostra illius hæresis Pictavensi episcopo manifesta fieret, qui reatus sui terrore percussus, Pictavum ire renuit, et reverentia sui ordinis atque officii postposita, arreptis quibusdam ecclesiæ suæ reliquiis et ornamentis more furis aufugit. Proinde tibi præcipiendo mandamus ut si hujusmodi hominem in diocesi tua invenire poteris, capi facias, et Pictavensi episcopo cum prædictis ecclesiæ suæ spoliis reddas. Si vero illum cum spoliis non poteris reddere, saltem, si poteris, spolia redde.

II.

AD GOFFRIDUM ABBATEM VINDOCINENSEM.

C *Significat restitutam monasterio illius ecclesiam Oleronensem.*

(MABILL. *Annal.* V, p. 657.)

AMATUS, Dei gratia Burdegalensis archiepiscopus, sedis apostolicæ legatus, dilecto filio GOFFRIDO Vindocinensi abbati, et sibi commissæ congregationi, salutem.

Sicut charissimus filius noster Guillelmus Aquitanorum dux nos contristavit, cum ecclesiam S. Georgii, quæ est in Olerona, cum pertinentiis suis vobis abstulit, et Ebloni de castro Allionis dedit; sic nos lætificavit, cum ab injustitia sua resipiscens, ablata vobis restituit, et donum quod venerabilis comes Andegavorum Goffridus de eadem ecclesia et aliis rebus in Pictavensi et Santonensi pago vestro monasterio fecerat, confirmavit.

Insuper etiam nos humiliter rogavit, ut eandem suam restitutionem et concessionem sanctæ Romanæ Ecclesiæ auctoritate et nostra confirmarem, ut ita libere et quiete omnia quæ venerabilis comes Goffridus et uxor ejus Agnes comitissa Pictavensis vobis dederant, vos et successores vestri jure perpetuo possideretis, sicut ipso eo die possidebant quo ea vestro contulerunt monasterio. Confirmamus igitur eandem restitutionem, et illam quam, sicut dicimus vobis, libertatem concessit, auctoritate Dei

et nostra sub anathemate prohibentes, ut nullus deinceps ea vobis auferre, vel concessam vobis in eis libertatem violare præsumat. Hoc etiam veraciter testificamur, quod Eblo de Castro Allionis hanc restitutionem vobis factam de ecclesia S. Georgii et ejus pertinentiis concessit, imprecans omnibus illis Dei maledictionem qui ea Vindocinensibus monachis auferrent, vel quocumque modo eos inde inquietarent.

SYNODUS GERUNDENSIS

Celebrata temporibus Gregorii papæ, instante episcopo Amato ejus legato anno 1078.

(Eruit ex ms. Gerundensi illustrissimus dominus Josephus de Taverner d'Ardenne, canonicus Barchinensis. — Edidit D. MARTENE, *Anecd. t. IV, p. 1187.*)

Anno Dominicæ Incarnationis septuagesimo octavo post millesimum convenit in Gerundensem ecclesiam sancta synodus episcoporum vel abbatum, ubi vice domini Gregorii papæ præfuit Amatus episcopus, sanctæ Romanæ Ecclesiæ legatus, a quo cum cæterorum cohibentia sunt plurima sancita secundum canonum decreta, de quibus referuntur pauca ne nostri dividant [f. decidant] memoria.

I.

Primitus enim constituit de his qui assistunt altari in ministrando corpori et sanguine Domini, videlicet sacerdotibus, levitis, sive subdiaconis, et qui in clero deputati excellentiori devoverunt se vitæ, ut in nullo contubernio communicentur mulieribus. Si quis vero de cætero palam nupserit, vel concubinam duxerit, gradus sui et honoris periculo subjaceat, et a choro exeat, quoadusque canonice satisfaciat.

II.

Item decernit ut nullus episcoporum aliquem clericum in Ecclesia sua audeat per pecuniam sublimare sive promovere, vel ecclesiasticos honores vendere. Ille vero qui emerit, non solum sit alienus a dignitate quam pecuniis acquisivit, sed etiam proprio gradu, et excommunicationi succumbat, donec quod malum obtinuit dimittat.

III.

Item promulgavit quod nullus presbyterorum, diaconorum, subdiaconorum filius in eadem Ecclesia possideat paternos honores.

IV.

Item quod clericorum filii ad altiores gradus non promoveantur; in acceptis autem gradibus maneant, nisi vita illis obstiterit.

V.

Item filii clericorum, tam laici quam clerici, nullo

modo possideant ecclesiasticos honores, quos patres eorum pro beneficio Ecclesiæ habuerunt, vel retinuerunt, qui prætermiserit excommunicetur.

VI.

Decrevit etiam ut clerici arma deferentes, nisi dimiserint arma sint alieni a corpore et sanguine Domini, et ab ingressu totius ecclesiæ et Christianorum sepultura, et omni communione ecclesiastica, nunquam amplius in Christi Ecclesia ad majores honores sive gradus si rebelles exstiterint sublimandi.

VII.

Item constituit ne clericus barbam vel comam nutriat, vel coronam capitis abscondat, non radendo vel parum faciendo, tanquam erubescens quod in hæreditaria Christi sorte sit electus, neque ulterius induat militaria indumenta diversis variata coloribus.

VIII.

In consanguinitate conjuncti, nisi digna satisfactione separantur separati ab ecclesia et corpore Christi maneant.

IX.

Concubinariis vero et usurariis, nisi resipiscant, excommunicentur.

X.

Sanxerunt etiam ut omnium terrarum decimatio, quam execranda infidelium Judæorum sævitia excolebat, ita illi exhiberetur ecclesiæ in cujus parochia eadem terræ sitæ essent, quemadmodum si a Christianis colerentur.

XI.

Item statuerunt ut si quæ ecclesiæ per pecuniam essent consecratæ, vel a Simoniaco, a legitimo canonicè consecrentur episcopo. Si qui etiam clerici pecuniam præbendo vel a Simoniaco sunt ordinati,

eodem modo a catholico ordinentur episcopo. Non enim in his fit reiteratio, sed ipsa consecratio, quoniam nihil præcesserat, quod ratum haberi queat.

XII.

Clerici autem alterius regionis non recipiantur sine propriis pontificis litteris.

XIII.

Scimus quidem laicis ecclesias non competere, sed ubi illæ ex toto auferri non possunt, saltem oblationes missarum aut altaria seu primitias laicis omnino prohibemus. De cœmeteriis autem, et sepul-

tura, et baptisteriis, exactionem fieri omnino prohibemus.

Amatus episcopus sanctæ Romanæ Ecclesiæ legatus his synodalibus gestis vice domini mei papæ subscripsi.

Berengarius Gerundensis episcopus subscripsi.

Berengarius Ausonensis episcopus subscripsi.

Raimundus Elenensis episcopus subscripsi.

Raymundus Rotensis episcopus subscripsi.

Humbertus Barchinonensis episcopus subscripsi.

Guillelmus Conveniensis episcopus subscripsi.

Fulco archidiaconus agens vices Urgellensium episcopi subscripsi.

SYNODUS BURDEGALENSIS

Amato apostolicæ sedis legato præside anno 1080 habitum

Omnia orta occidunt, et aucta senescunt, nec multum hominis tempus protenditur, ejusque memoria brevissima probatur; sed ne oblivio prorsus præterita absorbeat, necesse est, ut rerum gestarum notitiam littera retineat, quatenus quid sit mutabile futuros non lateat. Igitur hoc præsens non ignorat Ecclesia, sed nec posteritas hinc hæreat ambigua, quod nostra gestum est præsentia. Ego itaque Geraldus Deo largiente abbas, quamvis indignus, diu optaveram eripi de mundanis fluctibus, quibus contundebar acrius, quam fragilis ferre posset animus. Cæterum subjecti mihi minus obediebant, nec eorum ferrea molliri pectora quiverant, quos quidem secularia plus nimio negotia induraverant. Denique monstrante divina clementia portum salutis, placuit animo antra petere solitudinis, ubi nulla esset secularis habitatio hominis. Itaque commendata episcopo cura commissi gregis, egressus sum de monasterio comitantibus paucis, ignorans omnino quo cursus foret itineris. Sed tandem, Domino ducente, quippe qui nunquam abest sperantibus in se, pervenimus ad domnum Willelm. Pictavensem comitem, virum apprime nobilem, totius quoque Aquitaniæ ducem, qui locum attribuit nobis congruum, Silva Major nuncupatum, quod allodium ita nobis ab illo absolutum redditur, ut nullo ibi quidquam juris requiratur, sicut etiam alia chartula testatur. Cum ergo ibi vellem incipere monasterium, perrexi ad domnum Goscelinum Burdegalensem archiepiscopum, in cujus episcopatu prædictum erat allodium, ejus quidem rogaturus beneficium. Qui interveniente præfato duce jam inceptum monasterium ita omni donavit libertate, ut nec ipse, nec alius post eum, non archiepiscopus, non archidiaconus, non archipresbyter, non cujuslibet ordinis persona aliquod in eo jus, vel dominationem possit habere. Quatenus ibi degentes monachi absque ulla inquietudine libere possent Deo servire. Sed et hoc stabilitum est ab

ipso, eodem precante Willelmo, ut si quandoque, disponente Christo, villa creverit, nihilo majus in ea archiepiscopus, vel quilibet minister ejus quidquam habeat juris, nec in clericis, nec in laicis, sed omnia referantur ad abbatis dispositionem, vel congregationis. Hoc etiam sibi nobisque providit, ut nihilominus ecclesiarum consecrationem, sacrosque ordines vel chrisma ab archiepiscopo accipiamus cum necesse fuerit. Sed hæc constitutio iterum ab eodem firmata est in proximo concilio, præsentibus Romanis legatis Hugone atque Amato, multoque aliorum episcoporum collegio. Hoc quoque definitum est, ut si quis hoc decretum violare tentaverit, se sciat excommunicatum, donec satisfecerit, tam ab archiepiscopo, quam ab omnibus qui fuerunt in concilio. Nec non et hoc consulente domino Amato constituimus, ut hoc cœnobium solummodo Romanæ foret Ecclesiæ subjectum, atque sui tutelam domno Apostolico singulos annos solveret quinque solidorum. At ego jam descendens in defectum ætatis decrepitæ jam curam monachorum cupiebam dimittere, atque minus utilis meliori cedere. Verum domnus Amatus, a nostris rogatus fratribus, licet totis resisterem nisibus, tamen mihi ex parte domni Apostolici testatus obedientiam, eorum commendavit providentiam.

Acta est vero supradicta confirmatio Burdegalensi civitate in concilio, anno ab Incarnatione Domini 1080, indict. III, epacta XXVI, II Nonas Octobris, octavo an. Gregorii papæ VII, Philippo in Francia regnante.

S. Willelmi Aquitanensis ducis. CONFIRMA HOC, DEUS.

Ego Amatus apostolicæ sedis legatus confirmo.

Ego Hugo sedis apostolicæ legatus confirmo.

Ego Goscelinus Burdegalensis archiepiscopus præsentem concilio concedo et confirmo.

S. Rodulphi Turonensis archiepiscopi,